

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Λυκείου

Τίτλος:

«Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία»

Συγγραφή: ΕΛΕΝΗ ΓΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΓΕΩΡΓΙΑ (ΓΙΟΥΛΗ) ΑΛΕΞΙΟΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία

Εφαρμογή σεναρίου

Γεωργία (Γιούλη) Αλεξίου

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Γούλα

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

1ο Γενικό Λύκειο Συκεών Θεσσαλονίκης

Χρονολογία

11-03-2014 έως 21-03-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

α) Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Θ. Μαυρόπουλος, «Πνευματικός άνθρωπος: Απόπειρα ορισμού και κοινωνικού προσδιορισμού του», σελ. 324-327.

β) Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Φ. Πολίτης, «Μεσσιανισμός», σελ. 250-252.

γ) Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Ι. Ε. Μανωλεδάκης, «Λαϊκότητα και λαϊκισμός», σελ. 176-177.

Επίσης: κειμενικά είδη (άρθρο, επιστολή), ανασκευή επιχειρήματος, τρόποι και μέσα πειθούς, λεξιλόγιο σχετικό.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

6 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος: αίθουσα διδασκαλίας, εξοπλισμένη με πέντε ηλεκτρονικούς υπολογιστές με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα.

II. Εικονικός χώρος: Η σελίδα του μαθήματος στο facebook

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο, προϋπόθεση για τον εκπαιδευτικό αποτελεί να χειρίζεται το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου, το λογισμικό παρουσίασης, την περιήγηση στο διαδίκτυο, καθώς και μια κάποια σχετική εξοικείωση με τα εικονικά περιβάλλοντα. Για τους μαθητές, να έχουν στοιχειώδεις γνώσεις για τη χρήση προγραμμάτων Word και PowerPoint. Το σχολείο να διαθέτει σύνδεση με το διαδίκτυο και εργαστήριο πληροφορικής, σταθερό είτε φορητό.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Γούλα, Αναζητώντας την πνευματική ηγεσία, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου, 2013.

Το σενάριο αντλεί

-

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ακολουθώντας τη λογική του συνταγμένου σεναρίου, συνοπτικά κινήθηκαν ως εξής: Αξιοποιώντας την κατεύθυνση που δίνει το σχολικό εγχειρίδιο, αρχικά κάλεσα τους μαθητές να προσδιορίσουν τον αμφιλεγόμενο, αλλά πολυχρησιμοποιούμενο στις εκθέσεις τους όρο της πνευματικής ηγεσίας. Χωρισμένοι εξ αρχής σε ομάδες (των δυο ατόμων μέσα στην αίθουσα διδασκαλίας) επεξεργάστηκαν το θέμα, προβληματίστηκαν και συζήτησαν τις απόψεις τους με αφορμή τα δύο κείμενα που προβλέπονται στο σενάριο. Στη συνέχεια, αφού προσδιορίστηκαν αδρομερώς οι έννοιες «λαϊκισμός» και «μεσσιανισμός», δοκίμασαν να τις ανιχνεύσουν (ή να τις αποκλείσουν) μέσα στα συγκεκριμένα παραδείγματα κειμένων και προσώπων τα οποία εξέτασαν.

Έτσι, πέρα από τη διευκρίνιση και κατάκτηση τριών βασικών εννοιών, που χρησιμοποιούν συχνά στις εκθέσεις τους, οι μαθητές ασκήθηκαν επιπλέον στην κατανόηση και την ανάπτυξη επιχειρηματολογίας, την αναγνώριση των κειμενικών τύπων, την ανασκευή επιχειρημάτων, στην ανάληψη ευθύνης για τις απόψεις τους και στην αξιοποίηση των κατάλληλων πηγών από το διαδίκτυο.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το συνταγμένο σενάριο σχετικά αναφέρει:

Οι δεδομένες ιδιαιτερότητες της Γ΄ τάξης –κατάκτηση της θεωρητικής γνώσης που απαιτείται στις εξετάσεις, εξάσκηση στη θεωρία και στα κειμενικά είδη που ορίζει το Π.Σ., καθώς και η αγωνία των μαθητών να μη σπαταληθεί πολύτιμος χρόνος– οδηγούν το συγκεκριμένο σενάριο σε περιορισμένη και συγκεκριμένη στόχευση.

Ως προς το περιεχόμενο επιδιώκεται: α) Να εξοικειωθούν οι μαθητές με το περιεχόμενο εννοιών και προβληματισμών που περιέχονται στην ύλη τους. β) Να συστηματοποιήσουν τις γνώσεις τους γύρω από συγκεκριμένα κειμενικά είδη και να συστηματοποιήσουν και τα χαρακτηριστικά τους (επιστολή, άρθρο, δοκίμιο, ομιλία). γ) Να βελτιώσουν την οργάνωση και την έκφραση του γραπτού τους λόγου. δ) Να εξασκηθούν στην κατανόηση κειμένων, στην πύκνωση και ανάπτυξη προβληματισμών.

Ωστόσο, μεθοδολογικά, στο παρόν σενάριο περιορίζεται η άμεση διδασκαλία – ο ρόλος του διδάσκοντα παραμένει βοηθητικός, διευκολυντικός– και ωθούνται οι μαθητές να ανακαλύψουν τη γνώση και να οικοδομήσουν καινούρια πάνω στα ήδη κατακτημένα. Στο πλαίσιο αυτό ενθαρρύνεται η συνεργατική μάθηση, ενώ με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται εμβάθυνση στις έννοιες (περιεχόμενο) και αύξηση της αυτοπεποίθησης για τη χρήση και αξιοποίηση της γνώσης.

Ως προς την οργάνωση της γνώσης που επιχειρεί το σενάριο να μεταδώσει, αυτό γίνεται με τη θέση και επίλυση του προβλήματος της πνευματικής ηγεσίας (διερευνητική ανακαλυπτική μάθηση) και αναμένεται στο τέλος της επεξεργασίας οι μαθητές να είναι σε θέση να διατυπώσουν τεκμηριωμένες απόψεις γύρω από το θέμα, όπως κι αν τεθεί, χρησιμοποιώντας συνειδητά τους όρους και προσδίδοντάς τους ουσιαστικό περιεχόμενο.

Το παραπάνω σκεπτικό υπηρετήθηκε κατά την εφαρμογή του σεναρίου στην τάξη.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Όσον αφορά τις γνώσεις για τον κόσμο, για τη γλώσσα και τους γραμματισμούς, στο συνταγμένο σενάριο αναφέρονται τα παρακάτω, στο πλαίσιο των οποίων κινήθηκε η εφαρμογή.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

- Η αναζήτηση προσδιορισμού του όρου πνευματική ηγεσία, που αποτελεί τον κορμό γύρω από τον οποίο οργανώνεται το σενάριο, εξετάζεται τόσο ιστορικά, αλλά κυρίως στη σύγχρονη πραγματικότητα. Οι μαθητές, ακολουθώντας τη δομή του σεναρίου, θα μπορέσουν να έρθουν σε άμεση επαφή με τις πηγές πληροφόρησης, θα επεξεργαστούν ατομικά και ομαδικά ποικίλα κείμενα και θα αναζητήσουν τη γνώση άμεσα χωρίς διαμεσολάβηση.
- Εξετάζοντας προσωπικότητες που ξεχωρίζουν, ερευνώντας και σχολιάζοντας αξίες, πεποιθήσεις και στάσεις ζωής, κατ' αρχήν θα γνωρίσουν γεγονότα που πιθανόν ως τώρα αγνοούσαν, με τα οποία μπορούν να σχηματίσουν καλύτερη αντίληψη της πραγματικότητας αλλά και να ενισχύσουν το ιδεολογικό τους οπλοστάσιο. Πράξεις ελεύθερες, γενναίες που σκοπεύουν στο κοινό καλό μπορούν να χρησιμεύσουν πάντα ως πρότυπα –επιθυμητά πρότυπα– για τους εφήβους που συχνά μένουν με αόριστες εντυπώσεις και επιπόλαιες θεωρήσεις παραγαλίζοντας τυφλοσύρτηδες για τις εξετάσεις.
- Με το σενάριο επιχειρείται μια πιο άμεση γνωριμία με τα συγκεκριμένα πρόσωπα που κάποια ιστορική στιγμή θεωρήθηκαν πνευματική ηγεσία. Εξετάζοντας τη συμπεριφορά τους στα συμφραζόμενα της εποχής, επιχειρώντας να κρίνουν και να αποτιμήσουν τις πράξεις τους με τη βοήθεια εργαλείων όπως οι ποικίλες πληροφορίες που προσφέρονται στο διαδίκτυο και η αποκωδικοποίηση των πληροφοριών αυτών, βοηθούνται για να σταθεροποιήσουν την εικόνα τους για τον κόσμο και να διαμορφώσουν σιγά σιγά τις δικές τους απόψεις τις οποίες θα εφαρμόσουν ως στάσεις πλέον ζωής.

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Κατ' αρχήν έρχονται οι μαθητές σε επαφή με ποικίλα κείμενα τα οποία καλούνται να κατανοήσουν και να αποκωδικοποιήσουν. Τόσο ατομικά όσο και ομαδικά επεξεργάζονται στην τάξη και το εργαστήριο, στο χαρτί

και στην οθόνη του υπολογιστή μορφές κειμένων, για να αντλήσουν πληροφορίες και να απαντήσουν στις ερωτήσεις που τίθενται κατά τη διάρκεια του μαθήματος (κατανόηση κειμένου).

- Επίσης διατυπώνουν ιδέες, απόψεις και επιχειρήματα χρησιμοποιώντας κειμενικά είδη στο γραπτό και προφορικό λόγο και καλλιεργούν έτσι τις εκφραστικές τους δεξιότητες, ενώ βελτιώνουν την επικοινωνιακή τους δυναμική (έκφραση-διατύπωση απόψεων γραπτά και προφορικά).
- Πιο συγκεκριμένα, με το σενάριο γίνεται προσπάθεια να αντιμετωπιστούν τα κείμενα ως φορείς νοήματος που συγκροτείται –πέρα από το περιεχόμενο– από το ύφος και τη δομή τους και να συσχετιστούν με την εποχή και τα πρόσωπα. Έτσι, επεξεργαζόμενοι οι μαθητές σύγχρονες συνεντεύξεις, σχόλια αναρτημένα στο διαδίκτυο καθώς και συνέπειες συγκεκριμένων πράξεων, έτσι όπως αυτές ανιχνεύονται στα κείμενα, οδηγούνται να υποψιαστούν λανθάνοντα νοήματα που δρουν και επηρεάζουν την κοινή γνώμη και τους ίδιους αυτούς.
- Τέλος, δημιουργώντας οι ίδιοι οι μαθητές κείμενα που κυρίως θα εκφράζουν προσωπικές απόψεις των ιδίων ή της ομάδας τους, έτσι όπως αυτές διαμορφώθηκαν από την μελέτη και παρατήρηση δοσμένων περιστατικών, αναμένεται να καλλιεργήσουν την αυθόρμητη, ατομική και απλή έκφραση, αποφεύγοντας την αναπαραγωγή προκατασκευασμένης/τυποποιημένης γλωσσικής επιλογής.

Γραμματισμοί

- Ο γλωσσικός γραμματισμός επιχειρείται να καλλιεργηθεί μέσω της γλωσσικής επεξεργασίας των κειμένων (υφολογική, λεξιλογική, μορφοσυντακτική).
- Ο ψηφιακός γραμματισμός μέσω της επεξεργασίας ψηφιακών κειμένων, τη δημιουργία λογισμικού παρουσίασης και τη χρήση εικονικού χώρου.

- Ο κριτικός γραμματισμός με την προσπάθεια αποκωδικοποίησης των ποικίλων κειμένων με την επεξεργασία των οποίων θα πρέπει να απαντηθεί το πρόβλημα που τέθηκε εξαρχής και αφορά στην πνευματική ηγεσία.
- Επίσης με την συνεργασία και αλληλοϋποστήριξη που η εφαρμογή του σεναρίου προωθεί, επιχειρείται η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων και πολιτισμικών σταθερών (βοήθεια, συμπαράσταση, ενίσχυση προς τον άλλον).

Διδακτικές πρακτικές

Σεβόμενη τις διδακτικές πρακτικές που προτείνει το συνταγμένο σενάριο, ακολούθησα τα προτεινόμενα. Όσον αφορά την οργάνωση της τάξης στο 1^ο και 3^ο δίωρο, οργανώθηκε μετωπικά και οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες των δυο ατόμων. Αυτή η επιλογή κρίθηκε από τη συντάκτρια του σεναρίου ως η πιο κατάλληλη, καθώς η τελική εξέταση των μαθητών είναι ατομική και οι ίδιοι προτιμούν να γράφουν μόνοι τους παρά σε συνεργασία. Ωστόσο η συνεργασία με τον/τη διπλανό/η τους είναι σε αρκετές περιπτώσεις υποβοηθητική κυρίως για τους αδύνατους ή μέτριους μαθητές, οι οποίοι μπορεί να κερδίσουν παρακολουθώντας τον συμμαθητή τους να σκέφτεται, να επιλέγει, να απορρίπτει, να γράφει στο τέλος έτσι και όχι αλλιώς.

Η αλληλοδιόρθωση των γραπτών, όπως τονίζει η συντάκτρια του σεναρίου, κινείται στο ίδιο σκεπτικό, επειδή: α) οι μαθητές ασκώντας οι ίδιοι τον ρόλο του αξιολογητή, συνειδητοποιούν καλύτερα τα κριτήρια/παραμέτρους με τα οποία αξιολογούνται στις εξετάσεις και έτσι μπορούν πιο εύκολα να βελτιώσουν το γραπτό τους, και β) εξασκούν την κριτική τους ικανότητα, ενώ, παρατηρώντας προσεκτικά τον τρόπο που γράφει ένας συνομήλικός τους, μπορούν πιο εύκολα να αντιληφθούν ατέλειες αλλά και αρετές του λόγου.

Η διευρυμένη ομαδοσυνεργατική εφαρμόστηκε περιορισμένα, όπως προβλέπεται στο σενάριο, στην αίθουσα της τάξης με φορητούς υπολογιστές.

Ο ρόλος του καθηγητή, σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο, ήταν συντονιστικός, υποβοηθητικός, διευκολυντικός. Ενθάρρυνα τους μαθητές να αναζητήσουν, να εκφράσουν, να αναθεωρήσουν, να συμπεράνουν κλπ. Έτσι, μέσα από όλη τη διαδικασία και σύμφωνα με τη στόχευση του σεναρίου επιχειρήθηκε να αποκτήσουν οι μαθητές αυτοπεποίθηση, αυτενέργεια και να ασκηθούν αλληλοϋποστηρίζοντας ο ένας τον άλλον.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Όπως επισημαίνεται στο συνταγμένο σενάριο, ο όρος «πνευματική ηγεσία» είναι πολύ συνηθισμένος κυρίως στις εκθέσεις των μαθητών της Γ' Λυκείου. Όταν γίνεται λόγος για λύσεις και προτάσεις «η συνταγή» υπαγορεύει να επιστρατεύονται «οι φορείς κοινωνικοποίησης» (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ) και οι πνευματικοί άνθρωποι. Αυτοί οι τελευταίοι αποτελούν κάτι νεφελώδες και ακαθόριστο, χωρίς, μάλλον, να αντιπροσωπεύουν κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό των μαθητών. Κατά την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου καταβλήθηκε η προσπάθεια, ώστε ο όρος να διασαφηνιστεί και να ζωντανέψει. Παράλληλα, έγινε η προσπάθεια κάλυψης δυο ακόμη εννοιών, που περιέχονται στη διδακτέα ύλη των εξετάσεων, του *λαϊκισμού* και του *μεσσιανισμού*, με τρόπο έμμεσο, ανιχνεύοντας (ή αποκλείοντας) τις εκφάνσεις τους στα προς μελέτη κείμενα και στις σύγχρονες καθημερινές περιστάσεις.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με τη συντάκτρια του σεναρίου, το σενάριο επιχειρεί να καλύψει μέρος της διδακτέας ύλης έτσι όπως προβλέπεται από το Α.Π.Σ. και αφορά στο περιεχόμενο των εννοιών *πνευματική ηγεσία*, *λαϊκισμός* και *μεσσιανισμός*. Επίσης, εξασκεί τους μαθητές στο κειμενικό είδος της επιστολής, στην ανάπτυξη παραγράφου, θίγει τη θεωρία της πειθούς (τρόπους πειθούς, ανασκευή επιχειρήματος) και καλλιεργεί

δεξιότητες κατανόησης κειμένου, κατάκτησης λεξιλογίου και αναγνώριση υφολογικών χαρακτηριστικών στα κείμενα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Σύμφωνα με τη συντάκτρια του σεναρίου, το διαδίκτυο χρησιμοποιείται για την άντληση πληροφοριών λόγω αμεσότητας, ταχύτητας, ποικιλίας κλπ. Το λογισμικό παρουσίασης επιλέγεται για τη σύντομη, περιεκτική και ζωντανή παρουσίαση τόσο από τη μεριά του καθηγητή όσο και από τις ομάδες των μαθητών. Τα ψηφιακά περιβάλλοντα –μικρής χρησιμότητας στη Γ΄ Λυκείου, καθώς οι μαθητές λόγω φόρτου εργασίας «κλείνουν» τους υπολογιστές– προτείνονται με επιφύλαξη. Η συντάκτρια του συνταγμένου σεναρίου προτείνει το περιβάλλον ([Socrative](#)), επειδή είναι εύχρηστο και δεν απαιτεί χρόνο και σκέψη ιδιαίτερη. Κατά την εφαρμογή χρησιμοποιήθηκε ως εικονικός χώρος διαμοιρασμού η σελίδα του μαθήματος στο facebook, η οποία είναι σε λειτουργία από την αρχή της σχολικής χρονιάς, την επισκέπτονται σχεδόν όλοι οι μαθητές του τμήματος και έχουν συνηθίσει να επικοινωνούν μέσα από αυτή και να ανεβάζουν τη δουλειά τους, να τη σχολιάζουν κτλ. Με αυτό το σκεπτικό αποφάσισα να μη συστήσω στους μαθητές μου το περιβάλλον που προτείνεται στο συνταγμένο σενάριο.

Κείμενα

Η συντάκτρια του σεναρίου προτείνει τα παρακάτω κείμενα:

- [Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Θ. Μαυρόπουλος, «Πνευματικός άνθρωπος: Απόπειρα ορισμού και κοινωνικού προσδιορισμού του», σελ. 324-327.](#)
- [Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Φ. Πολίτης, «Μεσσιανισμός», σελ. 250-252.](#)
- [Έκφραση-Έκθεση, τεύχος Γ΄: Ι. Ε. Μανωλεδάκης, «Λαϊκότητα και λαϊκισμός», σελ. 176-177.](#)
- Αλκίνοου Ιωαννίδη, «Ελεύθεροι και κατακτημένοι»: <http://www.alkinoos.gr/el/news.html>

- Επιστολή φοιτητή, δημοσιευμένη στη lifo: <http://www.lifo.gr/lifoland/you-send-it/24828>
- Άρθρο του Ν. Μπακουνάκη: <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>
- Παντελής Μπουκάλας, «Σιωπούν στ' αλήθεια οι διανοούμενοι;» <http://www.24grammata.com/?p=12885>
- Η δήλωση του Σεφέρη, 1969
- Συνέντευξη της Κικής Δημουλά: <http://maga.gr/2013/05/07/i-kiki-dimoula-apanta-apoklistika-sto-maga-gr/>.
- Επιστολή του Ν. Βαλαωρίτη: <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=515206>
- Το βίντεο όπου ο καθηγητής Τάσσιος μιλάει στον Άρη Προτοσόαλτερ: <https://www.youtube.com/watch?v=iN-xQRwilg8>
- Απόσπασμα από τη συνέντευξη του Σαββόπουλου: <https://www.youtube.com/watch?v=do7wfp74sNU>
- [77 καλλιτέχνες τραγουδούν τον Ερωτόκριτο](#)
- Τα σχόλια του Τρίτου (για τους καλλιτέχνες): <http://www.youtube.com/watch?v=JnGeGll8ws4>
- Τα σχόλια του Τρίτου (Το πρόσωπο του τέρατος): <http://www.youtube.com/watch?v=n7jFqtRrx2A>
- Τα σχόλια του τρίτου (Η δημογεροντία του μέλλοντος): <http://www.youtube.com/watch?v=5gWasuUnwn0>

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η φάση

1^ο δώρο: εισαγωγική εμπλοκή των μαθητών στο θέμα (Στην αίθουσα διδασκαλίας, εξοπλισμένη με Η/Υ με σύνδεση στο διαδίκτυο και βιντεοπροβολέα. Οργάνωση τάξης συνεταιριστική – σε ζεύγη).

Δόθηκε, όπως προβλέπεται στο σενάριο, σε φωτοτυπία το κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη «Ελεύθεροι και κατακτημένοι» <http://www.alkinoos.gr/el/news.html> (25-3-2013). Ανακοίνωσα στους μαθητές ότι θα το επεξεργαστούν ανά ζεύγη και υπαγόρευσα ότι ήθελα να εντοπίσουν: το είδος του κειμένου και τα χαρακτηριστικά του είδους, τον τρόπο πειθούς που κυριαρχεί, το θεματικό κέντρο, δύο έως τρία κύρια επιχειρήματά του. Ακόμη, να το τοποθετήσουν χρονικά και να εξηγήσουν γιατί γράφτηκε. Διάβασα εγώ το κείμενο (κρίνοντας ότι είναι αρκετά μεγάλο και θέλοντας να επιταχύνω τις διαδικασίες), ενώ παράλληλα το πρόβαλα μέσω του βιντεοπρωτζέκτορα. Οι μαθητές παρακολουθούσαν με ενδιαφέρον και κρατούσαν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. Κατόπιν τους δόθηκε χρόνος να συνεργαστούν μεταξύ τους και να ανακοινώσουν τις απαντήσεις. (Ένας μαθητής με το κινητό του ανέλαβε να τραβήξει τις απαραίτητες φωτογραφίες και να τις ανεβάσει στη σελίδα της τάξης).

Εικόνα 1. Ο συνάδελφος κ. Μητελούδης, ο οποίος είχε κενό αυτή την ώρα της εφαρμογής, έσπευσε στην τάξη να βοηθήσει και ο φακός του φωτογράφου μας τον συνέλαβε. Επιτυγχάνουν περισσότερο οι διδασκαλίες αυτού του τύπου, όταν η συνεργασία δεν γίνεται μόνο μεταξύ μαθητών αλλά και μεταξύ των δασκάλων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 2. Η προβολή του κειμένου στον πίνακα της τάξης

Εικόνα 3. Η ανάγνωση του κειμένου. Άλλοι μαθητές παρακολουθούν από τη φωτοτυπία, άλλοι από την προβολή στον πίνακα

Εικόνα 4. Παρακολουθώντας και

Εικόνα 5. κρατώντας σημειώσεις

Πολλά ζευγάρια προβληματίστηκαν ως προς το είδος του κειμένου. Όταν μια μαθήτρια ανακοίνωσε ότι πρόκειται για άρθρο (είναι δημοσιογραφικό κείμενο, έχει τίτλο, αναφέρεται σε επίκαιρο γεγονός κτλ.), κάποια άλλη αντέτεινε ότι κυριαρχεί το συναίσθημα, είναι εξομολογητικό, άμεσο κτλ. που δεν αποτελούν χαρακτηριστικά

του άρθρου. Συζητήσαμε με αυτή την αφορμή σύντομα για τα κείμενα που συνήθως συναντάμε κυρίως στο διαδίκτυο που δεν υπακούουν στα τυπικά χαρακτηριστικά, όπως τα ορίζουμε στο γλωσσικό μάθημα.

Εικόνα 6. Οι μαθητές σε ζεύγη...

Εικόνα 7. αρχίζουν να συνεργάζονται

Στη συνέχεια ήρθε στην επιφάνεια η άγνοια των μαθητών για το συγκεκριμένο γεγονός στο οποίο αναφέρεται ο Αλκίνοος Ιωαννίδης και γι' αυτό με λίγα λόγια αναφέρθηκα στον τρόπο με τον οποίο έπληξε η οικονομική κρίση την κυπριακή οικονομία, αλλά και στην ιστορία του νησιού την οποία αρκετοί μαθητές δεν γνώριζαν παρά ελάχιστα. Αφού δόθηκαν αυτές οι εξηγήσεις, οι μαθητές απάντησαν με ευκολία στις υπόλοιπες ερωτήσεις. Σχολιάστηκε αρκετά η στάση του Αλκίνοου και η ιδιαίτερη οπτική του και με αυτή την αφορμή πρόβαλα την ιστοσελίδα του και μάλιστα το «πολύ σύντομο βιογραφικό του».

Εικόνα 8. Το «πολύ σύντομο βιογραφικό» του Αλκίνοου Ιωαννίδη, από τη σελίδα του.

Κατόπιν, σύμφωνα με το σενάριο, έθεσα στους μαθητές μου την ερώτηση, ποιος πιστεύουν ότι θα ήταν ο αντίκτυπος της δημοσίευσης αυτού του κειμένου. Έγινε μια αρκετά γόνιμη κουβέντα σχετικά με τέτοιου είδους κείμενα που αναρτώνται στο διαδίκτυο από δημοφιλή πρόσωπα. Μεταφερθήκαμε μέσω του υπερδεσμού στη σελίδα της lifo (<http://www.lifo.gr/team/readersdigest/37000>), που προτείνεται στο σενάριο, διαβάσαμε αρκετά από τα σχόλια που γράφηκαν και τα συζητήσαμε. Το κουδούνι διέκοψε τη συζήτησή μας.

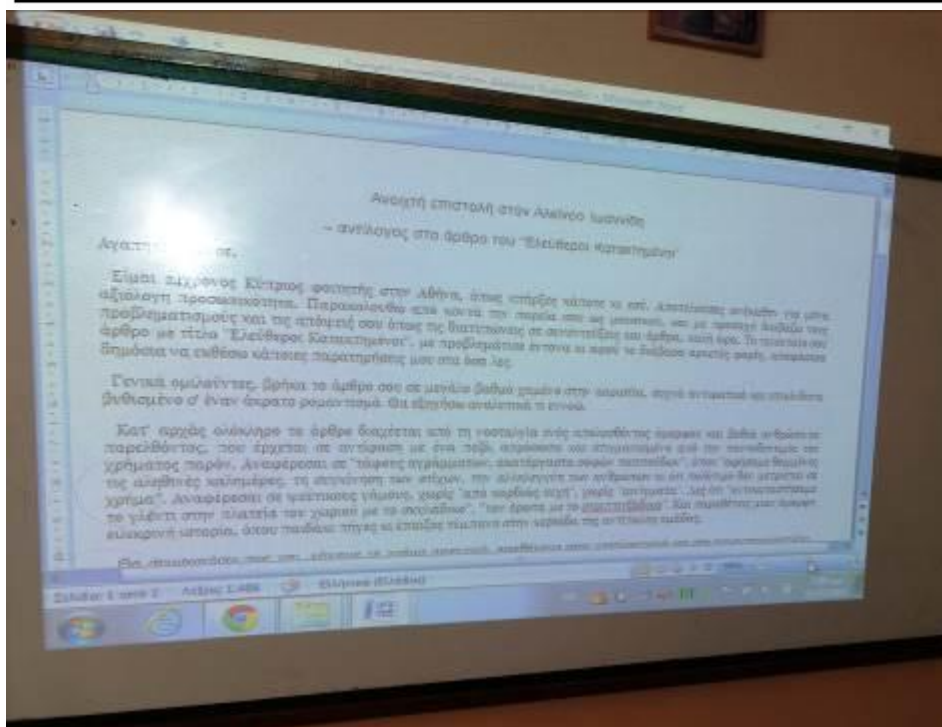
Την επόμενη διδακτική ώρα έδωσα σε φωτοτυπία την επιστολή του φοιτητή Σ. Παπαδόπουλου, δημοσιευμένη στη lifo <http://www.lifo.gr/lifoland/you-send-it/24828>. Είπα στους μαθητές μου ότι πρόκειται για ανοιχτή επιστολή στον τύπο που απαντά στο προηγούμενο κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη. Ζήτησα από αυτούς, όσο τη διαβάζω να εστιάσουν την προσοχή τους στα χαρακτηριστικά της επιστολής και στα σημεία στα οποία παρουσιάζεται ο αντίλογος. Κατόπιν άρχισα την ανάγνωση, ενώ παράλληλα πρόβαλα την επιστολή μέσω βιντεοπρωτόκολλου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εικόνα 9. Η ανοιχτή επιστολή

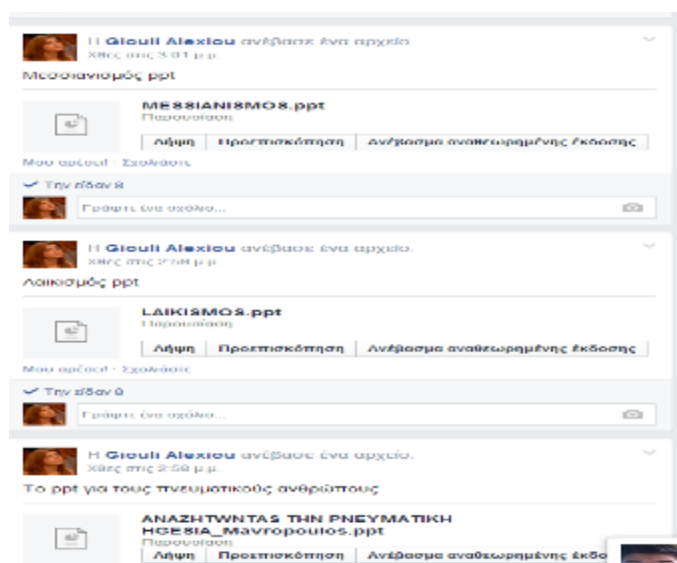
Όση ώρα διαρκούσε η ανάγνωση, οι μαθητές παρακολουθούσαν με ενδιαφέρον και σημείωναν στα τετράδιά τους τα στοιχεία που θεωρούσαν χρήσιμα. Στη συνέχεια δόθηκε λίγος χρόνος στα ζευγάρια να συνεργαστούν και να συναποφασίσουν τις απαντήσεις. Πολύ εύκολα εντόπισαν τα χαρακτηριστικά της ανοιχτής επιστολής στον τύπο, τα σημεία στα οποία ο φοιτητής επιχειρεί ανασκευή των θέσεων του Αλκίνοου, τα επιχειρήματα με τα οποία στηρίζει τις απόψεις του. Αφού ανακοινώθηκαν οι απαντήσεις στην τάξη, ακολούθησε συζήτηση σχετικά με το κατά πόσο ανασκευάζονται ικανοποιητικά τα επιχειρήματα του Αλκίνοου. Τότε, κάποιος μαθητής με ρώτησε την προσωπική μου άποψη, αν δηλαδή συντάσσομαι με τις θέσεις του Α. Ιωαννίδη ή με αυτές του νεαρού φοιτητή. Ήταν μια καλή ευκαιρία για να ανοίξει κουβέντα σχετική με το τι θα πει συντάσσομαι, ταυτίζομαι, αποδέχομαι τις θέσεις κτλ., τέθηκε δηλαδή θέμα κριτικής ανάγνωσης των κειμένων. Χωρίς να προβλέπεται κάτι τέτοιο από το σενάριο, άφησα τη συζήτηση να εξελιχθεί γιατί

τέθηκαν θέματα όπως, αν πρέπει να μας επηρεάζει η γνώμη των «επώνυμων» και αν ναι ως ποιο βαθμό. Τι θα πει «επώνυμος» ή «άνθρωπος των γραμμάτων» ή «πνευματικός άνθρωπος».

Η συζήτηση αυτή κράτησε λίγα λεπτά και διακόπηκε από το χτύπημα του κουδουνιού. Ήταν η έβδομη ώρα του σχολικού προγράμματος, σαφώς μικρότερη από τις προηγούμενες. Αν συνυπολογίσουμε και την κούραση των μαθητών εύκολα καταλαβαίνει κανείς γιατί οι υπόλοιπες δραστηριότητες που προβλέπονται στο σενάριο αναβλήθηκαν για την επόμενη μέρα και διδακτική ώρα. (Με το άλλο τμήμα στο οποίο επίσης διδάσκω Γλώσσα και στο οποίο εφάρμοσα το σενάριο προλάβαμε να συζητήσουμε και την επόμενη ερώτηση που προβλέπεται στο σενάριο σχετικά με το αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα προηγούμενα κείμενα. Χρησιμοποιήσαμε τα PowerPoint από το συνοδευτικό υλικό –ελάχιστα τα αντίστοιχα κείμενα του σχολικού βιβλίου, κυρίως λόγω έλλειψης χρόνου. Αφήσαμε τη συγγραφή (μέρους) επιστολής προς τον Αλκίνοο Ιωαννίδη για την επόμενη ώρα.

Όταν, το μεσημέρι, γύρισα στο σπίτι μου είδα αναρτημένες τις φωτογραφίες του μαθήματος με σχόλια και τα απαραίτητα like. Ανέβασα τα PowerPoint για να τα δουν οι μαθητές, ώστε να προετοιμαστούν με αυτό τον τρόπο για το επόμενο μάθημα.

Εικόνα 10. Τα power point στη σελίδα της τάξης

Την επόμενη μέρα, ενώ εφημέρευα στο διάλειμμα, άκουσα μια μαθήτριά από άλλο τμήμα να αναφέρεται στο «πολύ σύντομο βιογραφικό» του Αλκίνοου Ιωαννίδη και να εκθειάζει μεγαλοφώνως τη στάση του. Ρώτησε μάλιστα τη γνώμη μου.

3^η διδακτική ώρα

Σύμφωνα με το συνταγμένο σενάριο, ζητάμε από τους μαθητές να ανιχνεύσουν αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα δύο κείμενα που μελετήσαμε στο προηγούμενο δίωρο. Επειδή όλοι οι μαθητές δεν γνώριζαν ακριβώς τις έννοιες, όπως προβλέπει η συντάκτρια του σεναρίου, πρόβαλα τα σχετικά PowerPoint που προτείνονται (βλ. Συνοδευτικό υλικό) και κάναμε παραπομπή στα αντίστοιχα κείμενα του σχολικού βιβλίου. Λαϊκισμός (σελ. 176), μεσσιανισμός (σελ. 250 και 256 – χρήσιμη σημείωση). Πολύτιμα για τη συζήτηση γύρω από το λαϊκισμό στάθηκαν τα σχόλια τα οποία είχαμε συζητήσει την προηγούμενη διδακτική ώρα από τη σελίδα lifo (<http://www.lifo.gr/team/readersdigest/37000>).

Στη συνέχεια ζήτησα από τους μαθητές να συνεργαστούν ανά δύο και να γράψουν μέρος μιας επιστολής προς τον Α. Ιωαννίδη όπου με αφορμή το άρθρο του, θα σχολιάζουν την αξία ή όχι παρόμοιων παρεμβάσεων. Τους τόνισα, όπως επισημαίνει η συντάκτρια του σεναρίου, να γράψουν την προσωπική τους άποψη τηρώντας το επικοινωνιακό πλαίσιο της επιστολής. Οι μαθητές μου παρέδωσαν τα κείμενα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

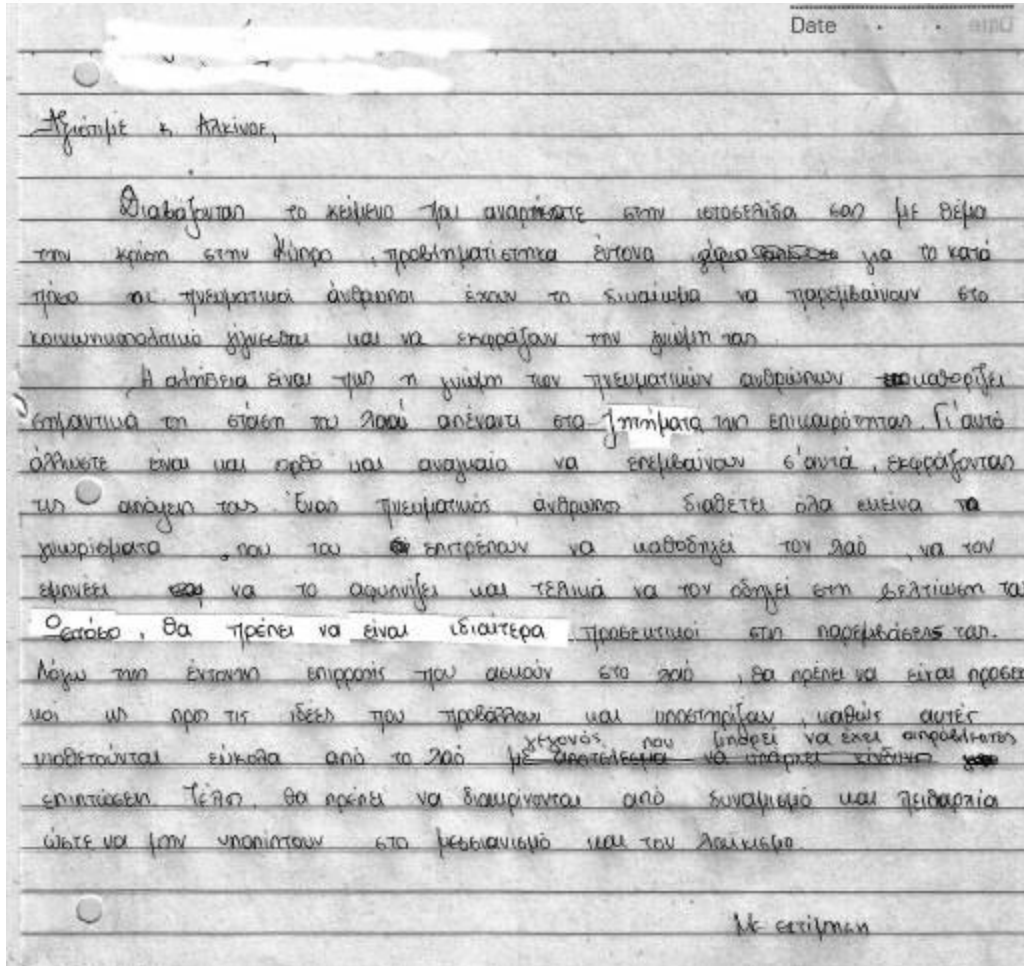

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Εικόνα 11. Ένα από τα κείμενα των μαθητών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

14/3/14.

ΟΔΟΛΟΓΙΑ:

Αγαπητή Αλίνα,

Με μεγάλη χαρά είχαμε την ευκαιρία να συζητήσουμε στο διάβημά σου για την οικονομική κρίση στην Κύπρο, θα μεθύσει το κεφάλι σου τον όπιοι σου εκτιμά για την οικονομία της πατρίδας των ανθρώπων την τέχνη και τη φύση που σημαίνει το γέλιο ποίηση. Κατά την άποψή σου, κρίνεται απαραίτητη η παρέμβαση από αυτά τα στοιχεία, καθώς η ποίηση είναι επικοινωνιακή πράξη, να οδηγεί το λόγο, να δίνει την κοίτη του εαυτού και να δίνει τον εαυτό της, εκτιμά με το κυματισμό της Αναγέννησης στο κίνημα της ποίησης, είναι πως, λόγω της παρότρυνσης των παιδαγωγικών διαδικασιών, η εκπαίδευση είναι τελεματική, και γι' αυτό είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ποίηση των σπουδών, να γίνει να υφίσταται σε κοινωνία δόξασαν.

Ευχαριστώ

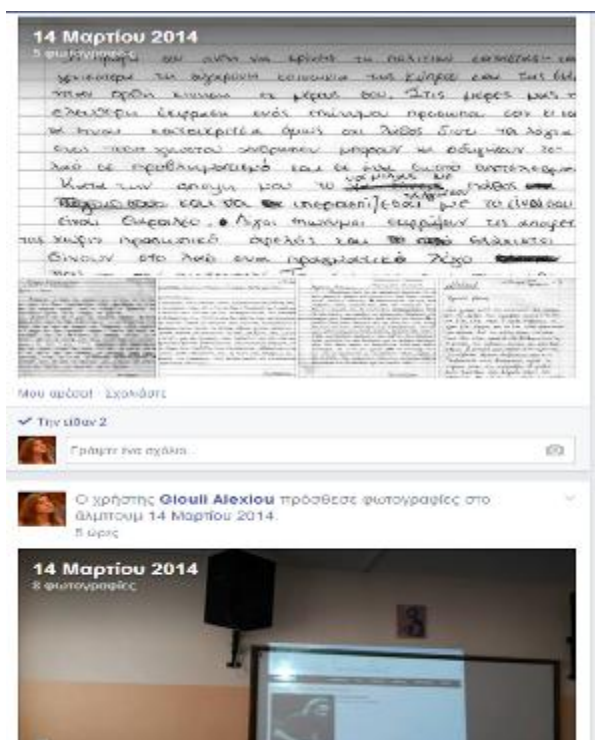
Εικόνα 12. Ένα ακόμη κείμενο

Αγαπητή Αλίνα,

Θεωρούμε πως το να εκφράσει ανοικτά τη γνώμη σου σημαίνει θάρρος και εμπειρία. Μια θέση εύκολη καθώς είναι δημόσιο πρόσωπο. Αναμφισβήτητα, λοιπόν, είναι να υπάρχει τόσο υποστήριξη όσο και επικριτική της πράξης και της άποψής σου. Οι τελευταίες ~~αποφασιστικές~~ θέσεις σου δε θα έπρεπε να εκφράζεις τη γνώμη του δημοσίου, επειδή ~~είναι~~ ^{είναι} ~~παραδοσιακά~~ ^{παραδοσιακά} ~~ανάγκες~~ ^{ανάγκες} και διαπραγματεύονται από αυτές των μέσων. ~~Επίσης~~ ^{Επίσης} ποίηση, Ελληνικά, θεωρούν ότι με αυτή σου τη πράξη ως δημόσιο πρόσωπο επηρεάζεις και διαμορφώνεις τον κοινό γνώμη. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, φανερώνουν ότι είναι και ενώ ένας ευνοημένος άνθρωπος με τη ~~την~~ ^{την} ίδια αίσθηση, που είναι του τόσο τον και αντισταχ για το μέλλον των νέων ανθρώπων. Στο κάτω-κάτω η δημοκρατία δίνει στον καθένα το δικαίωμα να λέει, να γράφει, ~~και~~ να εκφράζει την άποψή του και να ταπεινείται με οποιαδήποτε θέση, είναι ότι προβάλλει τον ευρωπαϊσμό του, την υπέταξη και τα δικαιώματα του ευρωπαίου για το χρόνο σου.

Εικόνα 13. Το κείμενο άλλων δύο μαθητών

Μερικά από αυτά διαβάστηκαν στην τάξη και συζητήθηκαν. Άλλα τα ανέβασα στη σελίδα της τάξης για να αποτελέσουν πηγή προβληματισμού. Δεν ανέθεσα την εργασία που προβλέπεται στο σενάριο για το σπίτι, επειδή οι μαθητές αυτό τον καιρό είναι πολύ πιεσμένοι από διαγωνίσματα στα μαθήματα κατεύθυνσης.

Εικόνα 14. Τα κείμενα στη σελίδα της τάξης

2^η φάση

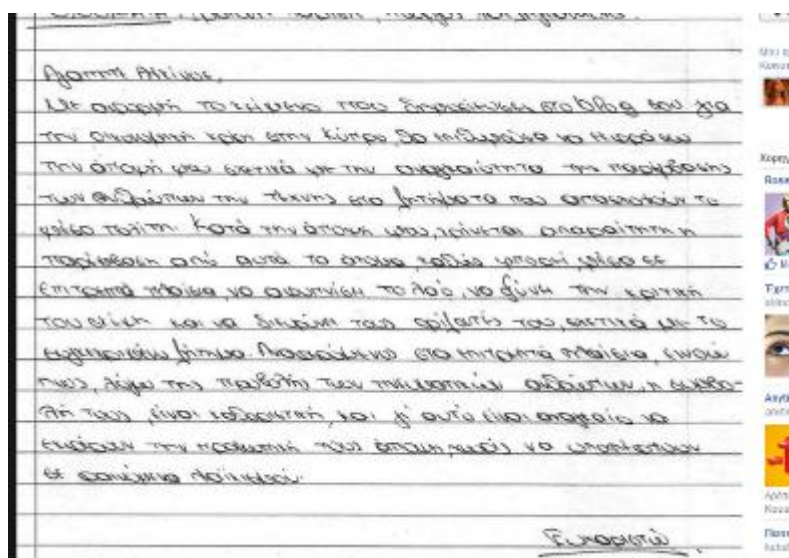
4^η διδακτική ώρα (στην αίθουσα διδασκαλίας εξοπλισμένης με Η/Υ, βιντεοπροβολέα και σύνδεση στο διαδίκτυο. Οργάνωση τάξης, ομαδοσυνεργατική).

Επειδή πρόσφατα το σχολείο μας έπεσε θύμα κλοπής με αποτέλεσμα να αφαιρέσουν οι κλέφτες όλους τους φορητούς υπολογιστές, ζήτησα από τους μαθητές μου να φέρουν οι ίδιοι από τα σπίτια τους τους δικούς τους υπολογιστές, όπως έκαναν και σε μίαν άλλη, παρόμοια περίπτωση. Διέκρινα απροθυμία όμως αυτή τη φορά και αποφάσισα να μεταχειριστούμε δύο δικούς μου φορητούς υπολογιστές (να τους

χρησιμοποιήσουν δύο ομάδες), ενώ οι υπόλοιπες να εργαστούν με φωτοτυπημένα φυλλάδια, να καταθέσουν γραπτώς τις απαντήσεις τους και να ανακοινώσουν στην ολομέλεια την εργασία τους χωρίς να τη συνοδεύουν με PowerPoint. Γι' αυτόν τον λόγο πέρασα στην επιφάνεια εργασίας των υπολογιστών μου τα φύλλα εργασίας των δύο ομάδων και φρόντισα να εξασφαλίσω τις απαραίτητες φωτοτυπίες.

Μόλις χτύπησε το κουδούνι και μπήκαν οι μαθητές στην αίθουσα μοιράστηκαν σε ομάδες 4-5 ατόμων και διαμόρφωσαν κατάλληλα τα θρανία, ώστε να διευκολυνθεί η εργασία τους. Με τη βοήθεια προβολικού μηχανήματος έδειξα στην ολομέλεια, σύμφωνα με το σενάριο, το αρχείο όπου είχα συγκεντρώσει την εργασία των μαθητών και σχολιάσαμε σύντομα κάποια κείμενα. Αρκετοί μαθητές είχαν επισκεφτεί και μελετήσει στο facebook την ανάρτηση.

Εικόνα 15. Η ευκολία προβολής του αρχείου μέσω της σελίδας του μαθήματος στο facebook

Προανήγγειλα την πρόθεση να εμβαθύνουμε στο θέμα που έχει να κάνει με την έννοια της πνευματικής ηγεσίας. Παρέπεμψα, σύμφωνα με το σενάριο, στο κείμενο του Μαυρόπουλου, σελ. 324-328 και θύμισα τις διευκρινιστικές διαφάνειες για τον λαϊκισμό και τον μεσσιανισμό που ήδη είχαμε συμβουλευτεί σε προηγούμενο μάθημα.

Προκειμένου να ξεκινήσει η εργασία, δύο ομάδες κάθισαν μπροστά σε υπολογιστή και άρχισαν να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά φύλλα εργασίας (για διευκόλυνση της δουλειάς των ομάδων έδωσα και περιορισμένο αριθμό φωτοτυπημένων κειμένων) και οι άλλες άρχισαν να εργάζονται έχοντας το υλικό τους αποκλειστικά σε φωτοτυπία. Η αποστολή τους, σύμφωνα με το σενάριο, ήταν:

α) να αποφανθούν τεκμηριωμένα αν το πρόσωπο που αναλαμβάνουν να μελετήσουν συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά της πνευματικής ηγεσίας και

β) να ανιχνεύσουν τυχόν φαινόμενα λαϊκισμού και μεσσιανισμού στις παρεμβάσεις των συγκεκριμένων προσώπων και τη δημοσιοποίηση των θέσεών τους.

Προκειμένου να κερδίσουμε χρόνο, συμφωνήσαμε με τους μαθητές οι ομάδες να μην παραδώσουν γραπτή εργασία, παρά να κρατήσουν πρόχειρες σημειώσεις ώστε να παρουσιάσουν στην ολομέλεια τις απαντήσεις τους. Μία από τις ομάδες που είχε λάβει θέση μπροστά σε έναν από τους υπολογιστές δήλωσε ότι θα συνοδεύσει την παρουσίασή της με PowerPoint.

Οι μαθητές συνεργάζονταν, ενώ εγώ περιφερόμουν από ομάδα σε ομάδα δίνοντας διευκρινίσεις, πληροφορίες, λύνοντας απορίες, προτείνοντας λύσεις. Συγκεκριμένα, η ομάδα η οποία είχε ως έργο να ασχοληθεί με το Μ. Χατζηδάκη με ρώτησε τι ήταν το *Τρίτο πρόγραμμα*, αν όντως ήταν τόσο ποιοτικό όπως περιγράφεται, ενώ τους φάνηκε αδιανόητο να μην υπάρχουν ιδιωτικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά κανάλια. Με ρώτησαν μάλιστα γιατί συνέβαινε κάτι τέτοιο σε καιρό δημοκρατίας. Τους προέτρεψα να θέσουν τους προβληματισμούς και τις σκέψεις τους κατά την παρουσίαση της εργασίας τους στην ολομέλεια. Επίσης η ίδια ομάδα μου ζήτησε να συζητήσουμε μαζί το νόημα του κειμένου «Το πρόσωπο του τέρατος και ο φόβος μήπως το συνηθίσουμε», το οποίο τους δυσκόλεψε αρκετά.

Η ομάδα η οποία είχε ως έργο να ασχοληθεί με τον Γ. Σεφέρη με ρώτησε αν μπορούν να εκφράσουν ξεκάθαρα τη γνώμη τους όσον αφορά τη στάση του νομπελίστα ποιητή τον καιρό της Χούντας, αλλά και της Κατοχής και του Εμφυλίου

πολέμου (είχαν διδαχθεί τον *Τελευταίο Σταθμό* στην προηγούμενη τάξη και θυμόταν αρκετά στοιχεία).

Η ομάδα η οποία είχε ως έργο να ασχοληθεί με την Κ. Δημουλά με ρώτησε αν μπορούν κατά την παρουσίαση κάποια μέλη της ομάδας να διαφοροποιηθούν και να εκφράσουν τη δική τους άποψη, η οποία είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με τη γνώμη των υπολοίπων μελών της ομάδας. Η διαφωνία τους ήταν στην ερώτηση αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού σε κάποια από τα κείμενα. Συγκεκριμένα κάποιοι διέκριναν «λαϊκισμό» σε ένα παράδειγμα που χρησιμοποίησε η Κ. Δημουλά. Τους ζήτησα να θέσουν το ζήτημα κατά την παρουσίαση να το συζητήσουμε στην τάξη.

Εικόνα 16. Η τάξη εργάζεται σε ομάδες

Εικόνα 17. των τεσσάρων ή των πέντε ατόμων

Εικόνα 18. είτε γράφοντας στον υπολογιστή,

Εικόνα 19. είτε χρησιμοποιώντας φωτοτυπημένα φυλλάδια.

Όταν το κουδούνι χτύπησε, οι περισσότερες ομάδες βρίσκονταν στην τελική φάση της ολοκλήρωσης των εργασιών τους. Έτσι αποφασίσαμε να επιταχύνουμε τους ρυθμούς μας δίνοντας μόνο το πρώτο πεντάλεπτο της επόμενης διδακτικής ώρας ως προθεσμία περαίωσης των εργασιών, ώστε να αρχίσουν έγκαιρα οι παρουσιάσεις.

5^η διδακτική ώρα (στην αίθουσα διδασκαλίας, εξοπλισμένη με υπολογιστή και προβολικό. Οργάνωση τάξης σε ομάδες).

Οι μαθητές μπήκαν στην τάξη και σχεδόν αμέσως η μια ομάδα μετά την άλλη δήλωναν έτοιμες να παρουσιάσουν τη δουλειά τους. Οι περισσότερες ομάδες είχαν κατανείμει τις ερωτήσεις έτσι, ώστε κάθε μαθητής να παρουσιάζει και μια ερώτηση. Ενδιαφέρον είχε η παρουσίαση της ομάδας που ασχολήθηκε με την προσωπικότητα του Μ. Χατζηδάκη. Οι μαθητές ανέφεραν πως μπορεί ο μεγάλος μουσικοσυνθέτης «να ήταν κάπως ιδιόρρυθμος και απόλυτος στις απόψεις του» όμως έκριναν ότι «πληροί τις προϋποθέσεις για να ανήκει στην πνευματική ηγεσία του τόπου», αφού δεν υπολόγιζε αντιδράσεις και σχόλια προκειμένου να εκφράζει ελεύθερα τη γνώμη του και να πληροφορεί, να διαφωτίζει και να προβληματίζει το λαό. Η ομάδα αυτή παρέδωσε και γραπτώς τις απαντήσεις της.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1] Σύμφωνα με τα κείμενα που μελετήσαμε, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι ο Ηλίας Χατζηδάκης αναμφισβητητα καθίσταται διανοούμενος. Έχοντας το Τρίτο πρόγραμμα στο ραδιόφωνο συγκεκριμένα με κάθε μορφή ανταρτικού εφοπλισμού, η οποία περιέχει η καταρροή έμφυτα εχθρότητες, όπως η εχθρότητα, η κραυγή, η δικαιοσύνη. Παρόλο που ~~κατάφερε~~ απαγορεύτηκε η λειτουργία του Τρίτου προγράμματος, έγινε με αυτόν τον τρόπο έκδηλη η προέκταση των ισχυρών να καταπιέζουν κάθε αντίθετη από το είναι το απαιρητικό αυθόρμητο τη προέκταση από την πλευρά του Χατζηδάκη να ακολουθήσει τον πορεία. Τονίσουμε, μετά από τις ανατομικές επιδιώξεις να αποτρέψει την προέκταση και τον εφημεριακό βίο εκπαίδευσης, το δημοκρατικό και την άρνηση προτίθεντας τους να συμμετέχουν ενεργά στα πολιτικά και κοινωνικά δρώμενα, προκείμενου να διαμερσώσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα μέλη τους.

2] Ο Ηλίας Χατζηδάκης, ως διανοούμενος, βίωσε κατά τη διάρκεια που η κοινωνία περιμένει από αυτόν, Παρόλο που οι ιδέες που εκφράζει κατακρίνονται από ορισμένα άτομα που το θεωρούν ακραίο ή υποστηρίζουν ότι δε συμφωνούν με τα δικά τους πιστεύω. Είναι βέβαιο ότι ο ίδιος επισημαίνει με μεγάλο θάρρος το βόλο των πνευματικών ανθρώπων, αφού παρασθί μεν του εφαι του να ακολουθήσει τον πορεία, να καταπολεμήσει κραυγές καταπίεσης δικαιωμάτων, καθώς επίσης να πάρει θέση στα πολιτικά δρώμενα.

Εικόνα 20. Οι απαντήσεις στην πρώτη και τη δεύτερη ερώτηση

Μάνος Χατζηδάκης

3) Όταν οι πνευματικοί άνθρωποι λαμβάνουν δράση εκτιμώ με τις κοινωνικοπολιτικές εφευρέσεις, εκφράζοντας την γνώμη του ~~από~~ διαμορφώνουν σε σημαντικό βαθμό τη συνείδηση των πολιτών και ιδιαίτερα των νέων. Γι' αυτόν τον τρόπο ο λαός μαθαίνει να αντιμετωπίζει κάθε μορφή εξουσία, όταν αυτή καταδυναστεύει τα δικαιώματά του και τα συμφέροντά του. Παράλληλα, η κοινωνία εξελίσσεται βελτιώνεται και οι πολίτες δεν λειτουργούν υποχείρια ολιγαρχικών καυτελών. Βέβαια, απαραίτητη προϋπόθεση για να συμβεί αυτό, είναι η πολιτική ηγεσία να μην καταπίπτει την πνευματική ηγεσία. Σε περίπτωση που η πνευματική ηγεσία δεν ~~αφήνεται~~ συμφωνεί με την πολιτική, τότε φυσικά δεν αφήνεται να εκφραστεί και αναγκάζεται να σιωπήσει.

4) Διαβάζοντας τα κείμενα δεν εντοξίσαμε κάποια στοιχεία λαιμικού ή μεσοκλασικού εφέθου, είναι σαφέστερο ότι ο Χατζηδάκης δεν φοβάται να εκφράσει τη γνώμη του ακόμη και όταν δεν είναι αρεστή στον πόο ή στον πολιτικό ηγέτη, χωρίς να ενδιαφέρεται για την προσωπικότητά του αυθεντία.

Εικόνα 21. Οι υπόλοιπες απαντήσεις από την ομάδα που ασχολήθηκε με τον Μ. Χατζηδάκη.

Αντίθετα, η ομάδα που ασχολήθηκε με το Γ. Σεφέρη έκρινε πως ο νομπελίστας ποιητής δεν ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες που έτρεφε στο πρόσωπό του η κοινωνία όταν με την εγκαθίδρυση του δικτατορικού καθεστώτος της 21^{ης} Απριλίου 1967, σιώπησε. Τα περισσότερα μέλη της ομάδας (εκτός από ένα) συμφώνησαν ότι του ανήκει ο τίτλος του διανοούμενου και τεκμηρίωσαν την άποψή τους με αναφορά στον ορισμό του Π. Μπουρντιέ, επικαλούμενοι τη «δήλωση» και το «επί ασपालάθων». Ο μαθητής που διαφώνησε επέμενε πως ένας νομπελίστας ποιητής πρέπει να παρεμβαίνει άμεσα και να χρησιμοποιεί το κύρος του για να καθοδηγεί την κοινή γνώμη στο εσωτερικό και το εξωτερικό. Η ομάδα αυτή συνόδευσε με PowerPoint την παρουσίαση της δουλειάς της (βλ. Τεκμήρια).

Εικόνα 22. Η πρώτη διαφάνεια της παρουσίασης

Ενδιαφέρον είχε επίσης η παρουσίαση της ομάδας η οποία ασχολήθηκε με την Κική Δημουλά, επειδή εκφράστηκαν δύο απόψεις σχετικά με το αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού στα κείμενα που μελέτησαν οι μαθητές. Αφού και οι δύο τάξεις επιχειρηματολόγησαν στηρίζοντας την άποψή τους, κάποιος μαθητής από το ακροατήριο ζήτησε να διαβαστεί το κείμενο το οποίο εξέθρεψε τη διαφωνία. Ένας μαθητής από την ομάδα διάβασε μερικά αποσπάσματα και ακολούθησε συζήτηση. Δεν κατέληξε όμως κάπου και αρκετοί μαθητές μου απηύθυναν την ερώτηση «ποιο είναι το σωστό». Ήταν μια καλή ευκαιρία για μένα να πυροδοτήσω τη συζήτηση σχετικά με το «τι είναι σωστό και τι λάθος» σε αυτές τις περιπτώσεις.

Οι παρουσιάσεις των υπόλοιπων ομάδων κινήθηκαν μέσα στα αναμενόμενα πλαίσια. Παρατήρησα ότι οι περισσότεροι μαθητές δεν γνώριζαν ούτε τον Νάνο Βαλαωρίτη, ούτε την υπόθεση Ντρέιφους.

Κατά την παρουσίαση των εργασιών των ομάδων χωρίς καμία εκ μέρους μου προσπάθεια αναδείχθηκαν τα σημεία τα οποία επισημαίνονται στο σενάριο (η διάκριση ανάμεσα στους «οργανικούς» διανοούμενους και τις ελεύθερες φωνές που δεν αυτολογοκρίνονται και συχνά έρχονται σε σύγκρουση με το ρεύμα, το ότι ο χρόνος και οι συνθήκες διαμορφώνουν κάθε φορά τη δυναμική και απαιτούν τις στάσεις των διανοουμένων. Επίσης σχολιάστηκε το ύφος και το περιεχόμενο της συνέντευξης της Κικής Δημουλά σε αντιπαραβολή με το κείμενο του Μαυρόπουλου).

6^η διδακτική ώρα (στην αίθουσα διδασκαλίας, οργάνωση τάξης σε ζεύγη).

Ακολουθώντας το σενάριο, για την αναπλαισίωση (και αξιολόγηση) της προηγούμενης επεξεργασίας, οι μαθητές ατομικά κλήθηκαν να γράψουν μία παράγραφο ανά ζεύγη (όπως κάθονται στο θρανίο) φροντίζοντας να τις συνδέσουν μεταξύ τους με συνδετικές λέξεις ή φράσεις. Οι παράγραφοι, όπως ζητείται στο σενάριο, είναι το κύριο μέρος μιας επιστολής που πρόκειται να σταλεί σε εφημερίδα με την οποία σχολιάζεται η στάση μιας από τις προσωπικότητες που παρουσιάστηκαν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

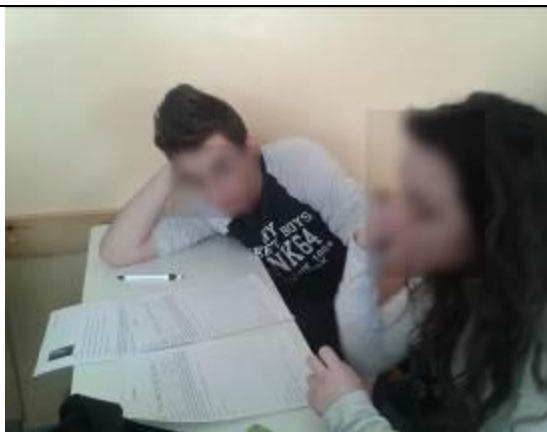
ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εικόνα 23. Οι μαθητές της τάξης συνεργάζονται ανά δύο

Εικόνα 24. και γράφουν από μία παράγραφο

Εικόνα 25. δηλώνουν ποια προηγείται και ποια έπεται

Εικόνα 26. και φροντίζουν τη σύνδεση με κατάλληλες λέξεις ή φράσεις.

Ακολούθησε η διόρθωση και η βαθμολόγηση. Οι περισσότεροι (εκτός από δύο ζευγάρια) βαθμολόγησαν με άριστα το συνεργάτη τους. Φαίνεται πως περισσότερο από όλα εκτίμησαν την προσπάθειά του. Είναι αξιοπρόσεκτο ότι η πλειοψηφία των μαθητών υπονόμωσε τη διαδικασία της αξιολόγησης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εικόνα 27. Διόρθωση

Εικόνα 28. και βαθμολόγηση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι
--	-----	-----	-----	-----

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: 1) Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/ή σας και επιλέξτε μια από τις προσωπικότητες που παρουσιάστηκαν πιο πάνω. 2) Γράψτε δυο παραγράφους, από μία ο καθένας/καθεμία μόνος/η του/της (μέρος επιστολής προς μια διαδικτυακή εφημερίδα) στην οποία, με αφορμή την προσωπικότητα που επιλέξατε, θα αναφέρεστε στον ρόλο της πνευματικής ηγεσίας. 3) Στη συνέχεια συνεργαστείτε και προσπαθήστε να συνδέσετε τις παραγράφους σας με συνδετικές λέξεις/φράσεις και 4) αξιολογήστε ο ένας την παράγραφο του άλλου. Στη συνέχεια παραδώστε την εργασία σας στον καθηγητή σας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1^η / 2^η (σημειώστε αν προηγείται ή έπεται η παράγραφός σας από αυτήν του συμμαθητή σας)

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
(αν η παράγραφος έπεται) (Νοτιου)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Ο ~~κατασκευαστής~~ ρόλος των πνευματικών ανθρώπων λοιπόν, είναι πολύ σημαντικό. Η ελληνική κοινωνία περιμένει από αυτούς να είναι πνευματικά παραγωγικοί, το έργο τους να είναι κλειδί για την ανάπτυξη του πνευματικού επιπέδου των πολιτών. Είναι ευθύνη και υποχρέωση τους να βοηθούν στην εξέλιξη της κοινωνίας. Ακόμη, βασικό «κα-
θήκον» των πνευματικών ανθρώπων είναι η ~~απο~~ απαγόρευση τους από το ~~κο~~ κράτος τη σύγκρουση με την εθνοφιλία, καθώς ορισμένες φορές, όπως για παράδειγμα σε περιπτώσεις καταπίεση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ή ασαφήτητα του δικαίου, της ελευθερίας, αμετακίνητης ή πνευματικής, αυτό είναι απαραίτητο. Ο πνευματικός άνθρωπος σκεπάζει, δηλαδή, να είναι πολιτικοποιημένος, να εκφράζει ανοικτά τη γνώμη του και να την επιστρατεύει την εκμετάλλευσή των πολιτών από τους «ισχυρούς».

(αν η παράγραφος προηγείται)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑ ΜΕ ΤΟΝ/ΤΗΝ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: (περιεχόμενα 5/10, έκφραση 3/10, δομή 2/10): σύνολο μονάδες 10.

10/10

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Εικόνα 30. Παράδειγμα 1. Η παράγραφος που έπεται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: 1) Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/ή σας και επιλέξτε μια από τις προσωπικότητες που παρουσιάστηκαν πιο πάνω. 2) Γράψτε δυο παραγράφους, από μία ο καθένας/καθεμία μόνος/η του/της (μέρος επιστολής προς μια διαδικτυακή εφημερίδα) στην οποία, με αφορμή την προσωπικότητα που επιλέξατε, θα αναφέρεστε στον ρόλο της πνευματικής ηγεσίας. 3) Στη συνέχεια συνεργαστείτε και προσπαθήστε να συνδέσετε τις παραγράφους σας με συνδεδετικές λέξεις/φράσεις και 4) αξιολογήστε ο ένας την παράγραφο του άλλου. Στη συνέχεια παραδώστε την εργασία σας στον καθηγητή σας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1^η / 2^η (σημειώστε αν προηγείται ή έπεται η παράγραφός σας από αυτήν του συμμαθητή σας)

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

(αν η παράγραφος έπεται)

ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Οι ηγεμονικοί άνθρωποι δε φοβόταν να είναι ευνοημένοι από τις δικές τους σχέσεις που περιέχει ο λαός και το κράτος ξεκινάει, είναι μέσα από το έδαφος, αλλά και κεντρικό στον κόσμο να ανακλύσει στις κοινωνίες και να βγει πιο δυνατός. Πολύ σημαντικό είναι κεντρικό ο άνθρωπος να μην ξεκινάει ~~αλλά~~ αλλά στο ενδιαφέρον του να είναι προσηλωμένος και να μην έχει άλλες κοροϊφίες.

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

(αν η παράγραφος προηγείται)

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑ ΜΕ ΤΟΝ/ΤΗΝ ...

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: (περιεχόμενο 5/10, έκφραση 3/10, δομή 2/10): σύνολο μονάδες 10. ✓

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Εικόνα 31. Παράδειγμα 2. Η παράγραφος που προηγείται

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

	ναι	οχι	οχι
--	-----	-----	-----

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: 1) Συνεργαστείτε με τον/την διυλιανό/ή σας και επιλέξτε μια από τις προσωπικότητες που παρουσιάστηκαν πιο πάνω. 2) Γράψτε δυο παραγράφους, από μία ο καθένας/καθεμία μόνος/η του/της (μέρος επιστολής προς μια διαδικτυακή εφημερίδα) στην οποία, με αφορμή την προσωπικότητα που επιλέξατε, θα αναφέρεστε στον ρόλο της πνευματικής ηγεσίας. 3) Στη συνέχεια συνεργαστείτε και προσπαθήστε να συνδέσετε τις παραγράφους σας με συνδετικές λέξεις/φράσεις και 4) αξιολογήστε ο ένας την παράγραφο του άλλου. Στη συνέχεια παραδώστε την εργασία σας στον καθηγητή σας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1^η / 2^η (σημειώστε αν προηγείται ή έπεται η παράγραφός σας από αυτήν του συμμαθητή σας)

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
(αν η παράγραφος έπεται) _____

ΑΝΑΠΤΥΞΗ:

Ο στόχος, μελετώντας το έργο του Σεφέρη, παρ'όλο που είναι ένας πολυβραβευμένος διανοούμενος ^{κατά τη γνώμη μου} ~~από τη φύση του~~ δεν είχε την προεδρική μέντι στα όσα. Παρ'όλο που δεν εμφάνισε στοιχεία ηθικής, το ενδιαφέρον του για τα δικά του δικά μπορεί να χαρακτηριστεί ρηκό και επιφανειακό, γιατί προτίμησε να διατυπώσει τις σκέψεις του εκ των αδράσις ~~πριν~~ από το να εμφανιστεί δημοσίως και να ~~αποφασίσει~~ απευθυνθεί σε ένα ευρύτερο ή και παγκόσμιο κοινό.

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ
(αν η παράγραφος προηγείται) _____

ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑ ΜΕ ΤΟΝ/ΤΗΝ _____

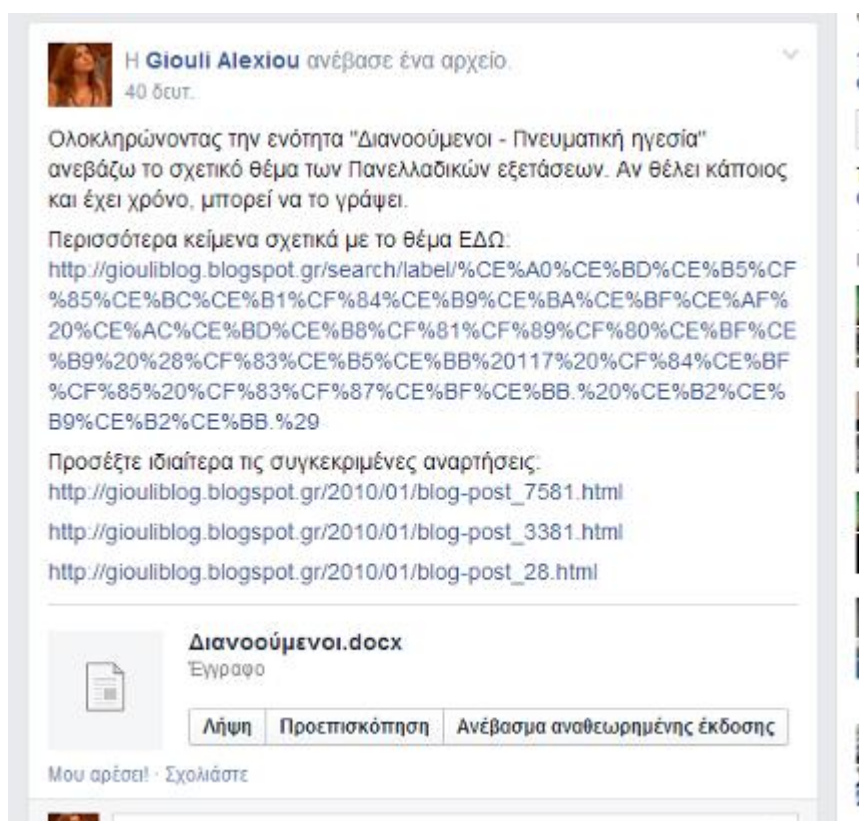
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: (περιεχόμενο 5/10, έκφραση 3/10, δομή 2/10): σύνολο μονάδες 10.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Εικόνα 32. Παράδειγμα 2. Η παράγραφος που έπεται.

Αργότερα, από το σπίτι μου, ανέβασα στη σελίδα του μαθήματος το αρχείο με το σχετικό θέμα των Πανελλαδικών εξετάσεων, ενώ παρέπεμνα και σε άλλα κείμενα.

Εικόνα 33. Η ανάρτηση στη σελίδα του μαθήματος

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η φάση

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κοινό για όλους τους μαθητές (συνεργασία σε ομάδες δυο ατόμων)

Ονοματεπώνυμα μελών της ομάδας

1.

2.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Διαβάστε το κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη προσεκτικά.

2. Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/ή σας και εντοπίστε:

α) Το είδος του κειμένου

β) Τα χαρακτηριστικά του είδους

γ) Τον τρόπο πειθούς που κυριαρχεί (με παράδειγμα).....

δ) Το θεματικό κέντρο

δ) 2-3 κύρια επιχειρήματά του

.....

 ε) Τον χρόνο και την αιτία για την οποία γράφτηκε

.....

 3. Διαβάστε την επιστολή/απάντηση του φοιτητή

4. Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/η σας και

α) Εντοπίστε τα χαρακτηριστικά της επιστολής

.....

 β) Εντοπίστε τα σημεία όπου ο φοιτητής επιχειρεί αντίλογο.

.....

 5. Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/η σας και γράψτε μία παράγραφο (100-120 λέξεις) μέρος μιας επιστολής προς τον Α. Ιωαννίδη όπου με αφορμή το άρθρο θα σχολιάζετε την αξία ή όχι παρόμοιων παρεμβάσεων. Να γράψετε την προσωπική σας άποψη τηρώντας το επικοινωνιακό πλαίσιο της επιστολής.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2^η φάση

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^η ομάδα Η
περίπτωση του
Γιώργου Σεφέρη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Να επισημάνετε χαρακτηριστικά του διανοούμενου έτσι όπως καταγράφονται στο άρθρο του Ν Μπακουνάκη 2) Να αναζητήσετε στοιχεία λαϊκισμού και μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε 3) Να εξετάσετε αν ο Γ. Σεφέρης πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί διανοούμενος και 4) Να απαντήσετε τεκμηριωμένα αν είχε η στάση του Γ. Σεφέρη στοιχεία που μια κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία.

ΥΛΙΚΟ:

1. Το άρθρο του Μπακουνάκη <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>
2. Το ρεπορτάζ για την υπόθεση Ντρέμφους και το Κατηγορώ του Εμίλ Ζολά <http://historyreport.gr/index.php/%CE...> μέχρι «Έμεινε στην ιστορία ως ο άνθρωπος που πρώτος κινητοποίησε τους διανοούμενους στην υπεράσπιση μιας δίκαιης υπόθεσης».
3. Η [δήλωση του Σεφέρη, 1969](#)
4. Το τελευταίο ποίημα του Σεφέρη «Επί ασπαλάθων» ([εδώ](#))

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Χαρακτηριστικά που προσδίδει η βιβλιογραφία στον διανοούμενο.

.....

.....

.....

2. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού:

.....

3. Ο Γ. Σεφέρης χαρακτηρίζεται/ δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....

.....

.....

4. Λειτουργήσε/ δεν λειτουργήσε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν

.....

Επειδή

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2^η ομάδα

Η περίπτωση της
Κικής Δημουλά

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Να αποφανθείτε τεκμηριωμένα αν η Κική Δημουλά πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) Αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) Αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε. 4) Ποια θέση διατυπώνει η ποιήτρια για τον πνευματικό άνθρωπο και τι ύφος χρησιμοποιεί;

ΥΛΙΚΟ:

- Τα [βιογραφικά στοιχεία της ποιήτριας](#).
- Τα τελευταία δημοσιεύματα γι αυτήν με αφορμή την αποστροφή της για τους μετανάστες στην Κυψέλη <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5016105/ti-akribws-eipe-h-kikh-dhmoula-gia-thn-kypselh-kai-toys-metanastes/>.
- Η μεταφορά των λόγων της στην Εφημερίδα των συντακτών, (όπως το αναδημοσιεύει η lifo: <http://www.lifo.gr/now/culture/26729>).
- Η απάντηση της ποιήτριας καθώς και η άποψη που διατυπώνει για τους πνευματικούς ανθρώπους: <http://maga.gr/2013/05/07/i-kiki-dimoula-apanta-apoklistika-sto-maga-gr/>.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Η Κική Δημουλά χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενη επειδή:

.....
.....

2. Λειτουργήσε / δεν λειτουργήσε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν:

.....

.....

Επειδή

.....

.....

3. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού:

.....

.....

4. Για τους πνευματικούς ανθρώπους διατυπώνει την άποψη ότι

.....

.....

.....

.....

.....

Ο τόνος/ύφος που χρησιμοποιεί στη συνέντευξή της είναι

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

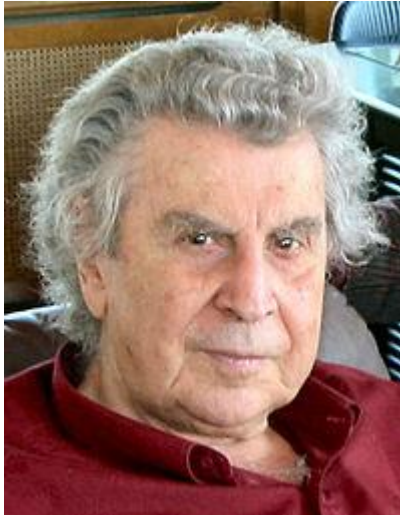

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^η ομάδα

Η περίπτωση του
Μίκη Θεοδωράκη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Μίκης Θεοδωράκης πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) Αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) Αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε. 4) Να εξετάσετε το ζήτημα της διάρκειας στο φαινόμενο της πνευματικής ηγεσίας.

ΥΛΙΚΟ:

- Η ιστοσελίδα του συνθέτη <http://www.mikis-theodorakis.net/index.php/en> (στα Αγγλικά).
- Ο δεκάλογος της διακήρυξης του «Σπίθα» (ιδεολογία), την ανάρτηση και τα σχόλια στο <http://www.enkripto.com/2011/06/h.html>.
- Το άρθρο του Π Μπουκάλα «Γιατί σιωπούν οι διανοούμενοι» <http://www.24grammata.com/?p=12885>.
- [77 καλλιτέχνες τραγουδούν τον Ερωτόκριτο](#)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Μίκης Θεοδωράκης χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....

Λειτουργεί / δεν λειτουργεί με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία επειδή

.....

.....

.....

2. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού:

.....

.....

3. Η διάρκεια (δεν) αποτελεί χαρακτηριστικό του πνευματικού ηγέτη επειδή.....

.....

.....

.....

4. Η κίνηση των 77 καλλιτεχνών (δεν) μπορεί να χαρακτηριστεί ως παρέμβαση την οποία η κοινωνία περιμένει από την πνευματική ηγεσία, επειδή

.....

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

4^η ομάδα

Η περίπτωση
του Νάνου
Βαλαωρίτη

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Νάνος Βαλαωρίτης πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) Αν κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) Αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε, ιδίως στα σχόλια που ακολουθούν τη δημοσίευση της επιστολής. 4) Αν το κείμενο των 32 διανοουμένων αποτελεί πράξη που περιμένει η κοινωνία από την πνευματική ηγεσία.

ΥΛΙΚΟ:

- Η επιστολή του Νάνου Βαλαωρίτη στον πρωθυπουργό Α. Σαμαρά για την άνοδο της Χρυσής Αυγής <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=515206>.
- Το πλήθος σχολίων που ακολουθούν (19-5-13).
- Η βιογραφία του ποιητή http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%AC%CE%BD%CE%BF%CF%82_%CE%92%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CF%89%CF%81%CE%AF%CF%84%CE%B7%CF%82
- Το κείμενο με τον τίτλο: *τολμήστε που υπογράφουν οι 32 διανοούμενοι* (1/6/11) <http://www.tovima.gr/files/1/2011/06/01/TOLMISTE%21%20Ekklisi%20se%20Politikous.pdf>

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

- Το άρθρο του Παντελή Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων:
<http://www.24grammata.com/?p=12885>
- Και του Μπακουνάκη για τους οργανικούς διανοούμενους:
<http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Νάνος Βαλαωρίτης χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος επειδή:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Λειτουργήσε / δεν λειτουργήσε με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία όταν

.....

Επειδή

.....

.....

3. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού:

.....

.....

.....

4. Η παρέμβαση των 32 διανοομένων (δεν) αποτελεί πράξη που περιμένει η κοινωνία από την πνευματική ηγεσία, επειδή

.....

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

5^η ομάδα

Δυο συνεντεύξεις

Θεοδόσης Τάσσιος (μηχανικός, καθηγητής του Ε.Μ. Πολυτεχνείου)

Δ. Σαββόπουλος (τραγουδοποιός)

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: 1) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε, να απαντήσετε στην ερώτηση αν οι δυο συνεντευξιζόμενοι, Θ Τάσσιος και Δ. Σαββόπουλος, πληρούν τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) Αν κρατούν τη στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία. 3) Να καταγράψετε τις απόψεις που διατυπώνει ο Σαββόπουλος για τον λαϊκισμό 4) Να σχολιάσετε τα μέσα στα οποία δίνουν συνέντευξη οι δυο άντρες.

ΥΛΙΚΟ:

- Το βίντεο όπου ο καθηγητής Τάσσιος μιλάει στον Άρη Πορτοσάλτε:
<https://www.youtube.com/watch?v=iN-xQRwilg8>
- Απόσπασμα από τη συνέντευξη του Σαββόπουλου (1.21 - 1. 27), όπου κάνει λόγο για τον λαϊκισμό: <https://www.youtube.com/watch?v=do7wfp74sNU>
- Το άρθρο του Π. Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων:
<http://www.24grammata.com/?p=12885>
- Το άρθρο του Ν. Μπακουνάκη για τα είδη των διανοουμένων:
<http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=519828>
- Βιογραφικά στοιχεία των δυο προσωπικοτήτων στη βικιπέδια (αν χρειαστεί).

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Θ. Τάσσιος χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος, επειδή:

.....

.....Ο

Ο Δ. Σαββόπουλος χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος, επειδή

.....

.....

.....

2. Οι δυο προσωπικότητες λειτουργούν / δεν λειτουργούν με τον τρόπο που η κοινωνία περιμένει να λειτουργήσει η πνευματική ηγεσία

Επειδή

.....

.....

3. Ο Δ. Σαββόπουλος αναφέρει για τον λαϊκισμό:

.....

.....

.....

.....

4. Το μέσον (τηλεοπτικό κανάλι, δημοσιογράφος), όπου δίνουν συνέντευξη οι δυο άντρες, έχει σημασία για τη στάση τους, επειδή

.....

.....

.....

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

6η ομάδα

Η περίπτωση του
Μάνου Χατζιδάκι

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: α) Αφού συζητήσετε μεταξύ σας αξιολογώντας τα στοιχεία που θα μελετήσετε, να απαντήσετε στην ερώτηση αν ο Μάνος Χατζιδάκις πληροί τις προϋποθέσεις του διανοούμενου. 2) Αν κρατά τη στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική ηγεσία. 3) Αν η συγκεκριμένη στάση οδηγεί σε κάποιες συνέπειες και ποιες είναι αυτές. 4) Αν υπάρχουν στοιχεία λαϊκισμού ή μεσσιανισμού στα κείμενα που θα μελετήσετε

ΥΛΙΚΟ:

- Βιογραφία σε α' πρόσωπο <https://www.facebook.com/notes/m%C3%A...>
- Το βιβλίο του Χατζιδάκι, *Τα σχόλια του τρίτου* (1980)
<http://www.biblionet.gr/book/14989/>
- Τα σχόλια του Τρίτου (για τους καλλιτέχνες):
<http://www.youtube.com/watch?v=JnGeGll8ws4>
- Τα σχόλια του Τρίτου (Το πρόσωπο του τέρατος):
<http://www.youtube.com/watch?v=n7jFqtRrx2A>
- Τα σχόλια του τρίτου (Η δημογεροντία του μέλλοντος):
<http://www.youtube.com/watch?v=5gWasuUnwn0>
- Το άρθρο του Παντελή Μπουκάλα για τη σιωπή των διανοουμένων:
<http://www.24grammata.com/?p=12885>

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ο Μάνος Χατζιδάκις χαρακτηρίζεται / δεν χαρακτηρίζεται ως διανοούμενος, επειδή:

.....

.....

.....

.....

.....

2. Κρατά στάση που η κοινωνία περιμένει από την πνευματική της ηγεσία.

.....

Επειδή

.....

.....

.....

3. Η στάση του Χατζιδάκι είχε συνέπειες, αφού

.....

.....

Επειδή.....

.....

.....

4. Στοιχεία λαϊκισμού:

.....

.....

.....

Στοιχεία Μεσσιανισμού:

.....

Ετοιμάστε την απάντησή σας σε αρχείο ppt και ΑΝΑΡΤΗΣΤΕ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΤΟ ΕΙΚΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΟΡΙΣΤΕΙ.

3^ο ΔΙΩΡΟ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

Όνοματεπώνυμο

Προσωπικότητα που παρουσιάστηκε	Αποτελεί διανοούμενο /η	Συμφωνώ/Διαφωνώ	Στάση αναμενόμενη	Συμφωνώ/Διαφωνώ	Στοιχεία λαϊκισμού	Στοιχεία μεσσιανισμού
1 ^η ομάδα: Γ. Σεφέρης						
2 ^η ομάδα: Κική Δημουλά						
3 ^η ομάδα: Μ. Θεοδωράκης						
4 ^η ομάδα: Ν. Βαλαωρίτης						
5 ^η ομάδα: Συνεντεύξεις Τάσσιος, Σαββόπουλος						
6 ^η ομάδα: Χατζιδάκις						

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ: 1) Συνεργαστείτε με τον/την διπλανό/ή σας και επιλέξτε μια από τις προσωπικότητες που παρουσιάστηκαν πιο πάνω. 2) **Γράψετε δυο παραγράφους, από μία ο καθένας/καθεμία μόνος/η του/της (μέρος επιστολής προς μια διαδικτυακή εφημερίδα) στην οποία, με αφορμή την προσωπικότητα που επιλέξατε, θα αναφέρεστε στον ρόλο της πνευματικής ηγεσίας.** 3) Στη συνέχεια συνεργαστείτε και προσπαθήστε να συνδέσετε τις παραγράφους σας με συνδετικές λέξεις/φράσεις και 4) αξιολογήστε ο ένας την παράγραφο του άλλου. Στη συνέχεια παραδώστε την εργασία σας στον καθηγητή σας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1^η / 2^η (σημειώστε αν προηγείται ή έπεται η παράγραφός σας από αυτήν του συμμαθητή σας)

ΣΥΝΔΕΤΙΚΗ ΦΡΑΣΗ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Κατά το πρώτο δίωρο δεν ήταν δυνατόν να καλυφθούν όλες οι δραστηριότητες οι οποίες προβλέπονται στο σενάριο. Τα κείμενα που προτείνονται για επεξεργασία έχουν αρκετά μεγάλη έκταση, με αποτέλεσμα να χάνεται πολύτιμος χρόνος στην ανάγνωσή τους. Μάλλον, θα ήταν καλύτερα αν φρόντιζα να περικόψω κάποια σημεία των κειμένων μειώνοντας την έκτασή τους.

Επίσης, επιβεβαιώθηκε ο φόβος της συντάκτριας του σεναρίου, η άγνοια δηλαδή, των μαθητών για τα γεγονότα για τα οποία γίνεται λόγος στο κείμενο του Αλκίνοου Ιωαννίδη, λόγω χρονικής απομάκρυνσης από τα συμβάντα. Μάλιστα, οι μαθητές αγνοούσαν όχι μόνο τα σχετικά με το πλήγμα που υπέστη η μεγαλόνησος από την οικονομική κρίση αλλά, επιπλέον, βασικά σημεία της ιστορίας της Κύπρου και χρειάστηκε να κατατοπιστούν. Έτσι το σενάριο σε αυτή τη φάση παρατάθηκε για μία επιπλέον διδακτική ώρα.

Αντίθετα, το επόμενο δίωρο, επιταχύνθηκαν οι ρυθμοί με αποτέλεσμα να εξοικονομηθεί ο χρόνος που χάθηκε. Η εργασία που προβλέπεται στο σενάριο να διαρκέσει δύο διδακτικές ώρες (κατά τη δεύτερη φάση) έγινε σε λιγότερο χρόνο. Ίσως σ' αυτό να συντέλεσε η απόφαση να μην είναι απαραίτητο συνοδεύσουν όλες οι ομάδες την παρουσίασή τους με PowerPoint, ούτε να καταθέσουν (επίσημο) γραπτό κείμενο. Βέβαια, δύο ομάδες παρέδωσαν την εργασία τους και σε αυτές τις μορφές.

Τέλος το σενάριο αυτό εμπλέκει ενεργά τους μαθητές σε δραστηριότητες που έχουν αποτέλεσμα να δουλέψουν και να κατανοήσουν τη λειτουργία διαφόρων κειμενικών ειδών (άρθρο, επιστολή, ανοιχτή επιστολή στον τύπο, κτλ.), να ασκηθούν στη σύνθεση επιχειρημάτων και στην ανασκευή επιχειρημάτων άλλων, αλλά κυρίως να προβληματιστούν σχετικά με τον ρόλο της πνευματικής ηγεσίας, το φαινόμενο του

λαϊκισμού και σε μικρότερο βαθμό με το φαινόμενο του μεσσιανισμού. Βοηθά την ανάπτυξη κριτικής σκέψης σε θέματα σύγχρονα που αφορούν όλους και τη διαμόρφωση ταυτοτήτων σκεπτομένων ανθρώπων μακριά από κλισέ και στερεότυπα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα, πρακτικά της 32^{ης} συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας*, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, ΙΝΣ.

Παυλίδου, Μ. 2013α. *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Μια προσέγγιση με άξονα τον γραμματισμό και τον σχολικό λόγο*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Παυλίδου, Μ. 2013β. *Γλωσσοδιδακτικά ρεύματα και αξιοποίηση των ΤΠΕ*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Χατζησαββίδης, Σ. χ.χ. *Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς*. Διαθέσιμο στο:

<http://omilosglossas.files.wordpress.com/2013/03/ergasia108.pdf> [30/8/2013]

Δικτυογραφία:

http://diki.org/Portals/0/Sinedria_seminaria/Kritikos%20Grammatismos/Yliko/1.%20

[Hadjisavvides_kritikos_grammatismos.pdf](#) (4/9/13) [Γραμματισμοί]

http://users.sch.gr/tsakarak/Yliko_Bl... (4/9/13) [Τεχνικές διδασκαλίας]